

Sygn. akt I PK 94/14

POSTANOWIENIE

Dnia 30 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa K. S.
przeciwko A. Spółce Akcyjnej w T.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 września 2014 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w G.
z dnia 12 września 2013 r., sygn. akt VIII Pa (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem kosztów pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. wyrokiem z dnia 12 września 2013 r. zmienił zaskarżony apelacją strony pozwanej wyrok Sądu Rejonowego w T. z dnia 28 marca 2013 r. w całości i oddalił powództwo K. S. wniesione przeciwko A. Spółce Akcyjnej w T. o odszkodowanie.

Powód K. S. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 września 2013 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 3 i § 4 k.p. i w związku z art. 8 k.p. Ponadto podniósł

zarzut naruszenia przepisów postępowania, to jest art. 328 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód wskazał, że jest ona oczywiście uzasadniona, a w uzasadnieniu tego wniosku zauważył, że dla przeciętnego prawnika oczywiste jest, że ocena zasadności dokonanego wypowiedzenia umowy o pracę sprowadza się w przedmiotowej sprawie do sprawdzenia, czy likwidacja stanowiska faktycznie nastąpiła, czy reorganizacja ta była jedynie fikcją, a wszelkie działania pozwanego miały na celu jedynie pozbycie się niewygodnego pracownika, jakim w ocenie pozwanego mógł być powód.

W opinii powoda, Sąd drugiej instancji przemilczał analizę stosunków łączących powoda z zarządem pozwanego i w żaden sposób nie odniósł się do tak ważnego aspektu sprawy. Tymczasem, zgodnie z treścią przepisu art. 382 k.p.c. sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. W swoim wywodzie Sąd drugiej instancji pominął natomiast istotną okoliczność, która była przedmiotem oceny Sądu pierwszej instancji, a mianowicie, że zarząd pozwanego pozostawał w konflikcie z powodem i dążył do wyeliminowania go z zespołu pracowników. O ile zatem pracodawca powołał się na fakt likwidacji stanowiska pracy, o tyle sporne są motywy pracodawcy. Zważyć przy tym należy, że z uwagi na zespół pracowników, możliwe jest przenoszenie obowiązków pomiędzy poszczególnymi stanowiskami celem ukrycia rzeczywistych przyczyn wypowiedzenia umowy o pracę.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej

jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie (sporządzone odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Należy także przypomnieć, że skarga jest oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone tą skargą orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437), jest możliwe do przyjęcia tylko wówczas, gdy orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1963 r., II CZ 3/63, OSPiKA 1963 nr 11, poz. 286). Powołanie się przez autora skargi kasacyjnej na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje go zatem do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną, tj. podlegającą uwzględnieniu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 grudnia 2009 r., II PK 223/09, LEX nr 585777 oraz z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 304/09, LEX nr 602695). Innymi słowy, jeżeli skarżący powołuje się na oczywistą zasadność skargi, to powinien zawrzeć w niej wywód prawny, z którego ta oczywista zasadność będzie wynikała. Ma to być przy tym zasadność łatwo dostrzegalna już nawet przy pobieżnej lekturze skargi

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2010 r., V CSK 459/09, LEX nr 602638).

Skarga kasacyjna powoda nie jest oczywiście uzasadniona w zaprezentowanym rozumieniu, ponieważ uzasadnienie wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania nie wskazuje na kwalifikowaną postać naruszenia powołanych tam przepisów prawa materialnego i procesowego. Skarżący sam przyznaje w skardze, że „dla przeciętnego prawnika oczywistym jest, że ocena zasadności dokonanego wypowiedzenia umowy o pracę sprowadza (...) do sprawdzenia, czy likwidacja stanowiska faktycznie nastąpiła, czy reorganizacja ta była jedynie fikcją.”. Istota sporu sprowadzała się właśnie do tej oceny. Jest bowiem powszechnie przyjęte w orzecznictwie, że likwidacja stanowiska pracy jest przyczyną uzasadniającą wypowiedzenie umowy o pracę pracownikowi zatrudnionemu na nim, ale sądy pracy są uprawnione do badania, czy taka likwidacja stanowiska pracy jest rzeczywista. W przypadku fikcyjności likwidacji stanowiska pracy wypowiedzenie umowy o pracę z tej przyczyny może być uznane za nieuzasadnione w rozumieniu art. 45 k.p.

Ocena czy likwidacja stanowiska pracy jest rzeczywista, czy pozorna, jest elementem ustalenia stanu faktycznego sprawy. Taką analizę przeprowadził Sąd drugiej instancji, porównując zakres obowiązków powoda i pracowników, którzy w jego opinii je przejęli.

Ostatecznie Sąd Okręgowy doszedł zaś do wniosku, że w pozwanej Spółce nastąpiła likwidacja stanowiska pracy powoda i zmiany organizacyjne. Istotne jest, że o ile sąd pracy może badać, czy likwidacja określonego stanowiska rzeczywiście miała miejsce i czy była przyczyną wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę, o tyle nie może badać celowości przeprowadzanych zmian organizacyjnych i podawać w wątpliwość poczynąń pracodawcy. Gdyby było inaczej, rola sądów pracy polegałaby na organizowaniu i koordynowaniu działań pracodawców oraz na ustalaniu podstaw ich funkcjonowania, co jest niemożliwe i niedopuszczalne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2003 r., I PK 313/03, niepublikowane). Podobnie należy uznać, że w przypadku stwierdzenia, iż likwidacja stanowiska rzeczywiście wystąpiła, bezprzedmiotowa jest analiza stosunków łączących powoda z zarządem pozwanego.

Tym samym twierdzenia pozwanego zawarte we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania mają charakter niedopuszczalnej polemiki z ustaleniami Sądu drugiej instancji (por. art. 398¹³ § 2 k.p.c., zgodnie z którym Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, iż powód nie wykazał potrzeby rozpoznania jego skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 § 3 k.p.c. i § 11 ust. 1 w związku z § 12 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.